

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Onderzoek drugsgebruik onder jongvolwassenen
Portefeuillehouder	-	J.W. Uitslag (wethouder)
Eenheid	-	Maatschappelijke Ondersteuning
Contactpersoon	-	Marit Ligtenberg
Contactgegevens	-	m.ligtenberg@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

21 juli 2020
28 september 2020

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van:

Het onderzoek dat uitgevoerd gaat worden ten aanzien van drugsgebruik¹ onder jongvolwassenen.

Toelichting:

Aanleiding en probleemstelling

Een specifiek doel binnen programmalijn 3 van het lokale preventieve gezondheidsbeleid is de afname van druggerelateerde incidenten waar jongeren bij betrokken zijn. Het bestuur ontvangt in toenemende mate signalen van drugsgebruik onder jongvolwassenen en heeft daar zorgen om. Daarbij gaat het zowel om soft- als harddrugs. Cijfers zijn op dit moment vooral afkomstig uit politierapportages waarbij drugsgebruik in beeld is gekomen door overlast, criminaliteit of (excessief) gebruik (zogenaamde drugserelateerde incidenten). Een breder beeld van drugsgebruik onder jongvolwassenen is op basis van beschikbare bronnen niet mogelijk. Dit belemmert niet alleen een eenduidige beeldvorming over de situatie, maar ook de zoektocht naar een aanpak van een mogelijk probleem. Er bestaat behoefte aan inzicht in de aard en omvang van drugsgebruik onder 16-25 jarigen en onderliggende risicofactoren. Het doel is om op basis van de resultaten het gesprek over drugsgebruik in de gemeente Dalfsen te openen met relevante betrokken en daardoor (excessief) drugsgebruik en drugserelateerde incidenten te beperken.

Onderzoeksvraag

Hoofdvraag

In welke mate is in de gemeente Dalfsen sprake van drugsgebruik onder jongvolwassenen van 16 tot en met 25 jaar en wat zijn achterliggende oorzaken en mogelijke aangrijpingspunten voor interventies.

Deelvragen

1. Hoeveel jongvolwassenen gebruiken soft- en of harddrugs? Hoe vaak gebruiken jongvolwassenen drugs? Welke drugs worden gebruikt? Wordt drugs in combinatie met alcohol gebruikt?
2. Waar en wanneer gebruiken jongvolwassenen drugs?
3. Hoe komen jongvolwassenen aan drugs?
4. Wat is de houding van jongvolwassenen ten aanzien van drugs en verschilt deze ten opzicht van de houding van hun ouders?
5. Herkennen professionals en jongvolwassenen dat er in toenemende mate drugs wordt gebruikt? Ervaren professionals en jongvolwassenen drugsgebruik als een probleem?
6. Waarom gebruiken jongvolwassenen drugs? Met welke risicofactoren komen jongvolwassenen in aanraking?
7. Welke factoren beschermen jongvolwassenen tegen drugsgebruik?
8. Welke aangrijpingspunten zien jongvolwassenen en professionals om drugsgebruik te voorkomen en/of te beperken?
9. Zijn jongvolwassenen bekend met waar informatie te krijgen is over drugs, klachten gemeld kunnen worden en hulp geboden?

¹ Drugs, niet zijnde alcohol en tabak

Onderzoeksopzet

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden wordt door GGD IJsselland een verkennend onderzoek uitgevoerd waarbij d.m.v. kwantitatieve en kwalitatieve informatieverzameling een zo goed mogelijk inzicht wordt gegenereerd. Gestart wordt met 12-15 interviews om goed zicht te krijgen op het brede kader van de onderzoeksvraag en de situatie over dit onderwerp in de gemeente Dalfsen. Daarnaast wordt via desk research relevante informatie uit bestaande databronnen verzameld. Vervolgens wordt een digitaal en anoniem vragenlijstonderzoek onder jongvolwassenen uitgezet. Voor werving wordt gebruik gemaakt van social media, waarbij jongeren en geïnterviewden wordt gevraagd de vragenlijst in hun eigen netwerk te verspreiden (sneeuwbal effect). Deze vragenlijst en methode is gebaseerd op een soortgelijk onderzoek naar drugsgebruik in de gemeente Staphorst (najaar 2019) en zal aangepast worden op basis van inzicht uit de interviews en maatschappelijke ontwikkelingen gezien de Corona-crisis. Het streven is dat minimaal 200 en idealiter 300 jongvolwassenen deelnemen aan het onderzoek. Inzichten uit de drie bovengenoemde gegevensbronnen wordt integraal in een rapportage verwerkt. Verder wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is om monsters te nemen uit het rioolwater zodat onderzocht wordt of er reststoffen van drugs in het rioolwater worden aangetroffen.

Tijdspad

September 2020: voorbereiding onderzoek

Oktober t/m december 2020: deskresearch, interviews en voorbereiding vragenlijstonderzoek

Januari/februari 2021: vragenlijstonderzoek in alle kernen

Februari/Maart 2021: analyse en opstelling rapportage

Financiën:

De kosten voor de uitvoering van dit onderzoek bedragen €8.000 en worden gedekt uit bestaande budgetten.

Communicatie:

Het team communicatie biedt ondersteuning in de communicatiestrategie bij de uitvoering van dit onderzoek. De respondenten voor de interviews worden persoonlijk benaderd. De werving van respondenten voor het vragenlijstonderzoek gaat uit via social media en door inzet van de sneeuwbal methode vanuit het netwerk van betrokkenen.

Vervolg:

De uiteindelijke rapportage met bevindingen wordt ter informatie met uw raad gedeeld.

Bijlagen:

Bijlage 1: onderzoeksvoorstel

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de adjunct-gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Onderzoeksvorstel drugsgebruik in Dalfsen: aard en omvang bij 16-25 jarigen

24-6-2020, Judith Heinrich

Aanleiding

In de gemeente Dalfsen zijn bestuurlijk (College en Raad) in toenemende mate signalen van en zorgen om drugsgebruik onder jongvolwassenen. Daarbij gaat het zowel of soft- als harddrugs. Cijfers zijn op dit moment vooral afkomstig uit politierapportages waarbij drugsgebruik in beeld is gekomen door overlast, criminaliteit of excessief gebruik (zogenaamde drugsgerelateerde incidenten). Een breder beeld van drugsgebruik onder jongvolwassenen is op basis van beschikbare bronnen niet mogelijk. Dit belemmert niet alleen een eenduidige beeldvorming over de situatie, maar ook de zoektocht naar een aanpak van een mogelijk probleem. De gemeente Dalfsen heeft behoefte aan een inzicht in de aard en omvang van drugsgebruik onder 16-25 jarigen en onderliggende risicofactoren. Het doel is om op basis van de resultaten het gesprek over drugsgebruik in de gemeente Dalfsen te openen en daardoor (excessief) drugsgebruik en drugsgerelateerde incidenten te beperken. De gemeente is bewust van het feit dat drugsgebruik door de huidige maatschappelijke ontwikkelingen gezien de Corona-crisis anders kan zijn dan onder normale omstandigheden. In de onderzoeksopzet en interpretatie van de resultaten wordt rekening gehouden met de huidige situatie.

Onderzoeksvraag

Voordat eventuele vervolgstappen gezet kunnen worden heeft de gemeente behoefte aan inzicht en relevante informatie over de aard, omvang en ernst van de drugsproblematiek en achterliggende oorzaken. Inzicht in aangrijpingspunten voor interventies leidt tot een adequatere aanpak. Met nadruk is gevraagd om een onderzoek dat een breder kader schetst dan puur cijfermatig inzicht in drugsgebruik. Hoewel drugsgebruik vaak een onderdeel is van middelengebruik in het algemeen (roken, alcohol, drugs), is bewust gekozen dit onderzoek alleen op drugs te richten.

Hoofdvraag

In welke mate is in de gemeente Dalfsen sprake van drugsgebruik onder jongvolwassenen van 16 tot en met 25 jaar en wat zijn achterliggende oorzaken en mogelijke aangrijpingspunten voor interventies.

Deelvragen¹

1. Hoeveel jongvolwassenen gebruiken soft- en of harddrugs? Hoe vaak gebruiken jongvolwassenen drugs? Welke drugs worden gebruikt? Wordt drugs in combinatie met alcohol gebruikt?
2. Waar en wanneer gebruiken jongvolwassenen drugs?
3. Hoe komen jongvolwassenen aan drugs?
4. Wat is de houding van jongvolwassenen ten aanzien van drugs en verschilt deze ten opzicht van de houding van hun ouders?
5. Herkennen professionals en jongvolwassenen dat er in toenemende mate drugs wordt gebruikt? Ervaren professionals en jongvolwassenen drugsgebruik als een probleem?
6. Waarom gebruiken jongvolwassenen drugs? Met welke risicofactoren² komen jongvolwassenen in aanraking ?

¹ Op deze vragen geeft het onderzoek in totaliteit antwoord. In de vragenlijst voor jongvolwassenen en itemlijst voor interviews zullen specifiekere vragen worden gesteld die tzt afgestemd worden.

7. Welke factoren beschermen² jongvolwassenen tegen drugsgebruik?
8. Welke aangrijpingspunten zien jongvolwassenen en professionals om drugsgebruik te voorkomen en/of te beperken?
9. Zijn jongvolwassenen bekend met waar informatie te krijgen is over drugs, klachten gemeld kunnen worden en hulp geboden?

Onderzoeksopzet

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden wordt door GGD IJsselland een verkennend onderzoek uitgevoerd waarbij d.m.v. kwantitatieve en kwalitatieve informatieverzameling een zo goed mogelijk inzicht wordt gegenereerd. Gestart wordt met 12-15 interviews om goed zicht te krijgen op het brede kader van de onderzoeksvraag en de situatie over dit onderwerp in de gemeente Dalfsen (suggesties voor interviews staan in de bijlage). Daarnaast wordt via desk research relevante informatie uit bestaande databronnen verzameld. Vervolgens wordt een digitaal en anoniem vragenlijstonderzoek onder jongvolwassenen. Voor werving wordt gebruik gemaakt van social media, waarbij jongeren en geïnterviewden wordt gevraagd de vragenlijst in hun eigen netwerk te verspreiden (sneeuwbaaleffect). Deze vragenlijst en methode is gebaseerd op een soortgelijk onderzoek naar drugsgebruik in de gemeente Staphorst (najaar 2019) en zal aangepast worden op basis van inzicht uit de interviews en maatschappelijke ontwikkelingen gezien de Corona-crisis. Het streven is dat minimaal 200 en idealiter 300 jongvolwassenen deelnemen aan het onderzoek. Inzichten uit de drie bovengenoemde gegevensbronnen wordt integraal in een rapportage verwerkt.

Inzichten uit het rapport Onderzoek Drugsproblematiek Dalfsen (Bureau Onderzoek & Informatie 2017) worden meegenomen en waar mogelijk wordt een vergelijking gemaakt. Dit onderzoek uit 2017 richtte zich echter met name op overlast. Het huidige onderzoek richt zich vooral op drugsgebruik, risicofactoren en een mogelijk verschil in perceptie tussen jongvolwassenen en ouderen. Door een verschil in onderzoeksvraag en –opzet, is een één op één vergelijking niet mogelijk.

Planning

Periode	Werkzaamheden
Sept 2020	Concrete voorbereiding onderzoek (oa topiclijst interviews opstellen, vragenlijst en wervingsplan ontwerpen)
Okt-dec 2020	Uitvoeren en analyseren interviews
	Desk research relevante informatie uit bestaande databronnen
	Vorbereiden vragenlijstonderzoek
Jan-feb 2021	Uitzetten vragenlijstonderzoek
Feb-mrt 2021 ³	Analyse vragenlijstonderzoek, schrijven integrale rapportage
April 2021	Bespreken rapportage en afronden definitieve versie

Begroting

Dit onderzoek is een extra opdracht van de gemeente Dalfsen aan GGD IJsselland. Voorbereidende werkzaamheden (adviesing en ontwikkelen onderzoeksvoorstel) valt onder de basisfinanciering. Eveneens kan 40 uur basistijd voor onderzoek worden ingezet. Overige werkzaamheden vallen onder plus-financiering, in totaal 7.621 euro. Daarbij komen nog de kosten van de bol.com-bonnen ter stimulering van de respons. Uitgaande van een respons van 200 jongvolwassenen zal dit neerkomen op 250 euro. Bij meer respondenten financiert de gemeente de extra benodigde bol.com bonnen. In overleg kan een maximum worden vastgesteld.

² Hierbij onderscheiden we drie categorieën 1) omgevingsfactoren oa verkrijgbaarheid en normen, 2) persoonlijke factoren oa stress, ingrijpende gebeurtenissen, 3) drugsgebonden factoren oa effect van een drug

³ Enigszins afhankelijk van de benodigde doorlooptijd qua respons. In Staphorst werd in 3 weken voldoende respons gehaald.

Bijlage

Mogelijke lijst professionals voor interviews:

- SAAM (jongerenwerkers)
- Politie (jeugdagenten, Milou/Kevin)
- Tactus
- Horeca eigenaren
- Huisarts?
- Tineke (Agnietencollege)
- Kulturhusen managers
- professionals werkzaam bij gemeente: portefeuillehouder VGZ + ambtenaar VGZ of openbare orde en veiligheid of zorg coördinator 18+
- Raadsleden / jongerenraad
- Sportverenigingen
- GGD professionals: jeugdarts en jeugdverpleegkundige
- kerken?
- werkgeversvertegenwoordiging

NB: bij de interviews wordt gevraagd wie in het kader van dit onderzoek relevant zijn om te spreken.